

Jaume Lorés (*)

Un altre foc d'estiu

La querella de Banca Catalana estava polititzada de naixença, pel sol fet que un dels culpables fos el president de la Generalitat. Però això no vol dir, de bell antuvi, que fos una querella política. És clar que un seguit de símptomes van fer néixer una sospita raonable. Aquest país encara és un mocador i tot se sap. Se sap que els càrrecs bancaris, inclús del Banc d'Espanya, anaven afirmant que l'afer donava com a màxim per a un expedient disciplinari que no havia d'implicar, ni de lluny, el president de la Generalitat. Se sap com el món financer deia que l'assumpte de Banca Catalana era menys greu que el d'altres bancs en situació de crisi. Se sap que els socialistes catalans, els que viuen a Catalunya, no somiaven, ni remotament, coneixent a fons l'assumpte, que la cosa acabés en el nivell judicial.

Se sap que des dels cercles de la Moncloa s'anava dient que la gravetat penal de l'afer era inexistent. Però, en aparèixer la querella, per via de la insòlita filtració, en els termes en què es presentà, i en la circumstància política d'aquells dies, la sospita de la intencionalitat política va créixer per totes bandes. Fins i tot els socialistes catalans anaven dient, en privat però sorollosament, que o bé el president del govern central havia pres una resolució política equivocada o bé s'havia deixat ficar un gol per la fiscalia. Jordi Pujol, en el seu discurs al balcó de la Generalitat, sacralitzà la politització de la querella. A partir d'aquell moment, es trencà tot diàleg amb Madrid i tot diàleg des de Madrid, i l'assumpte ha hanat pel pitjor camí com una bola de neu.

Com ja vaig dir oportunament la credibilitat del president del govern central en relació a aquest aspecte i respecte a la societat catalana és molt baixa. I per acabar-ho d'espatllar, l'actitud de la premsa pro-governamental, la tasca sorda però eficaç de Televisió Espanyola, els comentaris de polítics socialistes de Madrid que arriben constantment a Catalunya, la política del govern respecte a la Generalitat, són fets que han polititzat tant la querella com el discurs de Jordi Pujol, encara que en l'origen no fos política. S'està creant una opinió pública espanyola entorn de la culpabilitat de Jordi Pujol, des de diferents angles i diferents instàncies, com s'està mantenint una opinió pública catalana entorn de la intenció política del govern central i dels mecanismes de l'estat.

Algú tan poc sospitós com Manuel Vázquez Montalbán va dir un dia en el diari *El País* una veritat com un temple. L'acusació de lladre sobre Jordi Pujol —que és una traducció popular del juridicisme d'apropiació indeguda— no cap al cap d'una Catalunya on tothom es coneix molt i fins i tot masa. Tan sols Jordi Solé Tura, en la seva cursa cap al PSOE, ha estat el català que ha intervingut a Televisió Espanyola, tantes vegades com ha calgut, per treure les castanyes del foc al govern central.

L'actitud dels socialistes catalans —repeteix, els que viuen a Catalunya— ha estat d'una discreció absoluta. Però l'últim episodi ha acabat d'enterbolir les coses.

La coincidència de la petició de processament amb el final d'una altra contesa electoral i l'orquestració insòlita de Televisió Espanyola, acompanyada de la insòlita roda de premsa dels fiscals, ha servit per posar encara més llenya al foc. L'ajornament de la divisió per part de l'Audiència de Barcelona, produït aquests dies, deixa les crispacions en marxa, en un procés la instrucció del qual ha durat massa temps. Temps que ha servit per fer créixer la sospita, d'una banda, sobre la innocència o la culpabilitat de Pujol i que ha servit, de l'altra, per anar acumulant indicis de la politització del tema. Almenys, es pot dir és que el govern s'ha comportat respecte a l'opinió pública catalana amb un desconeixement de causa esborronador, que diu molt poc en favor dels assessors en temes de política catalana de La Moncloa.

Sobretot perquè el govern ha malbaratat el diàleg amb la Generalitat en tot aquest període. Encara que hagi vist la malfiança fonda i acusadora de la Generalitat. Però l'espectacle, que tot se sap, d'un Felipe González que sembla supeditar les seves relacions institucionals amb Catalunya a la seva personal empipada amb Jordi Pujol i un Jordi Pujol amb cara d'enfadat permanent perquè la querella sembla ocupar-li massa espai en les seves preocupacions, ha esdevingut lamentable, perquè les relacions entre Catalunya i Espanya estan malbaratades no sols pel fet, democràtic i per tant legítim, que ambdós parlaments tinguin majories absolutes de signe contradictori, amb els fets polítics conjunturals situats per sobre dels interessos i les obligacions institucionals permanents, sinó per la personalització clara dels antagonismes.

La situació política i socio-cultural de Catalunya es va enterbolint cada dia que passa, sense resoldre el problema. I sembla que aquest drama pugui convertir-se en una novel·la per entregues, com un fulletí del segle XIX. Algunes veus a Catalunya, més del felipisme que no del socialisme, com Margarita Riviere, ja demanen la dimissió de Pujol. Com si la interposició d'una querella fos una eina prou objectiva per fer sentir culpable el destinatari. Per aquest camí, amb denúncies judicials es podria fer dimitir qualsevol. Malament es posa la situació. El fracàs de l'operació reformista, d'altra banda, ha fet tancar les files dels convergents i tot fa que augmenti la crispació de ploure sobre mullat. Però s'ha de reconèixer que hi ha prou socialistes catalans —dels que viuen a Catalunya—, inclús entre el antipujolistes més frenètics, que desitgen que Pujol no sigui processat, no sols per sensatesa política, sinó per convenciments subjectius.

(*) PSC-PSOE